

PLAN
LOV
2008

NIBR

tøi

Evaluering av PBL (2008) Fungerer plandelen etter intensjonene? NFR- Forskerprosjekt - DEMOSREG

KAN LOVEN FORBEDRES?

GRO SANDKJÆR HANSSEN, NIBR

EVAPLAN2008

- *Et 4-årig forskningsbasert evalueringsprosjekt (2014-2018)*
- *Finansiert av DEMOSREG-programmet i NFR*

Vi spør:

- *Hvorvidt, og eventuelt i hvilken utstrekning, plandelen fungerer etter intensjonene og fører til økt lokal og regional bærekraft, gjennom helhetlig samfunns – og arealplanlegging?*
- *Spenninger mellom lovintensjoner og praksis?*
- *Vurdere loven, og dagens praksis, ut fra et internasjonalt komparativt perspektiv (Sverige, Danmark, Tyskland)*
- *Hva må gjøres for at planprosessene i større grad fører til ønsket måloppnåelse og økt gjennomføring?*

MANGE INTENSJONER – POTENSIELT MOTSTRIDENDE HENSYN

- «Siktemålet med forslaget er å **forenkle** og **effektivisere** loven, gjøre den **oversiktlig** og **brukervennlig** og ikke minst gjøre den til et **hensiktsmessig og framtidsrettet verktøy** for både samfunns- og arealplanlegging og behandling av bygge- og anleggssaker. Grunnen til å ha viktige fellesbestemmelser innledningsvis i loven er å gi lesere og brukere av loven en lett tilgjengelig oversikt over lovens innhold og **hovedprinsipper**, og en felles ramme for plansaker og byggesaker. Dette har fått bred støtte i høringen.» Ot.prp. 32 (2007-2008) s. 61
- **Formål (§1.1):** Bærekraftig utvikling, langsiktige løsninger, samordning, medvirkning
- **(§ 3-1) Mange (motstridende) hensyn skal ivaretas:** verdiskapning, næringsutvikling, verne landskap og kulturmiljøer, fremmehelhet, ta klimahensyn, fremme befolkningens helse og motvirke sosiale helseforskjeller.

TVERRFAGLIGHET

- Om loven fungerer etter disse intensjonene kan ikke planleggeren, statsviteren, arkitekten eller juristen besvare alene
- **En tverrfaglige tilnærming:**
 - *Juridiske studier kan finne frem til og forklare lovgivers intensjon, hvordan lovbestemmelsene skal forstås og forholdet til sektorlovverk*
 - *Samfunnsvitere, planleggere og arkitekter: Gjøre rede for hvordan lovbestemmelsene forstås, håndheves i praksis – og hvilke implikasjoner dette får for resultat – og legitimitet*
- Målet er å bringe frem innsikter sammen, som det er vanskelig å få gjennom enkeltstudier

ET TVERRFAGLIG TEAM

- **Norsk institutt for by- og regionforskning**
 - Gro Sandkjær Hanssen, Hege Hofstad (statsvitenskap)
- **Norges Miljø- og Biovitenskapelige Universitet, NMBU**
 - Nikolai K. Winge, Fredrik Holth (PhD, jus)
 - Elin Børrud (PhD, arkitektur)
 - Berit Nordahl (Dr.ing)
 - Kristina Grange (tekn.Dr. arkitektur).
 - Marius Grønning (PhD, urbanisme)
- **TØI:** Arvid Strand (Dr.ing).
- **Universitetet i Tromsø (UiT)**
 - Nils Aarsæther (Dr. philos.)
 - Toril Nyseth (Dr.Polit)
- **NORUT**
 - Torill Ringholm, Jan Åge Riseth og Arild Buanes (alle forsker I, Dr. polit/scient).
- **Høgskolen i Lillehammer:** Ulla Higdem (Dr. scient, UMB, samfunnsplanlegger)

INTERNASJONAL PROSJEKTGRUPPE

- Helle Tegner Anker, professor juss, **Københavns Universitet**
- Daniel Galland, førsteam. planlegging, **Aalborg Universitet**
- Thomas Kalbro, professor planlegging, **KTH, Stockholm**
- Camilla Sandström, statsvitenskap, **Umeå Universitet**
- Christian-W. Otto, professor juss, **Technische Universität Berlin**

Open seminar, NIBR 3. juni 2015 kl. 10.00-12.00 (EVApplan 2008)

Legally Binding Land-Use Plan

Federalism

The Municipal Planning System

Comprehensive Plan
Översiktsplan

Detailed Plan
Detaljplan

Building Permit

BRUKERPANEL

- *Skal gjennom årlige møter med prosjektgruppen fungere som kritiske kommentatorer:*
 - OBOS, Daniel Siraj
 - ROM eiendom, Anne Siiri Ørseter
 - Rambøll, Andreas Westergaard
 - Oslo kommune, PBE, Ellen de Vibe
 - KS, sjef for plan Lasse Jalling
 - Østfold fylkeskommune, folkehelseansvarlig Knut Johan Rognlien
 - Fylkesmannen i Hordaland, Svein Kornerud
 - Vellenes Fellesorganisasjon, Eivind Bødker
 - Norges Naturvernforbund, generalsekretær Maren Esmark
 - BOBY

FREMGANGSMÅTE

Byutvikling

Samordnet areal- og transport

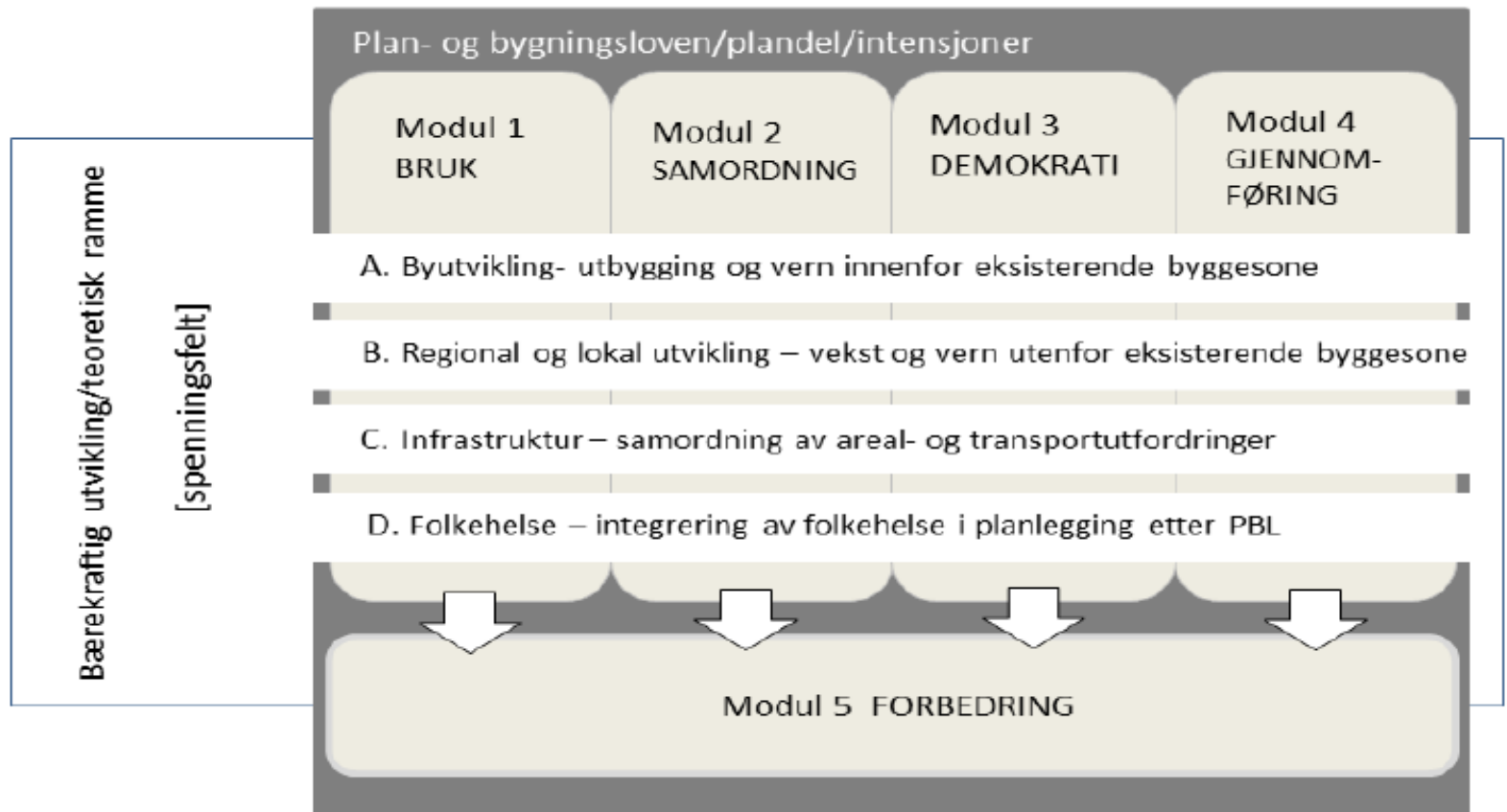
Regional og lokal utvikling - vern

Folkehelse

STRUKTUR

HVA FORKLARER OM EN PLAN FUNGERER? ER DET EGENSKAPER VED:

Planinstrumentet (PBL) (feks kommuneplan)

- *Prosessregler*
- *Krav til kunnskapsgrunnlag*
- *Hvor juridisk bindende den er*
- *Intensjon, formål*

Den individuelle planen (feks kommuneplanen for Drammen)

Prosess

- *Hvor mange er med*
- *Eierskap*
- *Forankring adm/pol*

Innhold

- *Substans*
- *Grad av prioritering og målavklaring*
- *Kunnskapsgrunnlag*

Vilje og evne til å ta planinstr/planen i bruk (til å gi retning)

- *Politisk vilje*
- *Adm vilje og evne til å bruke planen*
- *Hvordan private forholder seg til planer*
- *Kobling av plan med andre virkemidler (sektorområder)*
- *Følger andre statlige aktører det opp (FK-planer)?*

Resultat (output=planvedtak, outcome=bygd resultat)

HVA FORKLARER OM EN PLAN FUNGERER?

Kjennetegn v/kommunene:

Strukturelle:

- Kom.størrelse
- Sentralitet
- Press/raflytt
- Utb.mønstre og næring
- Infrastruktur

Organisatoriske: Politikk og kultur:

- Pol org
- Adm org
- Kompetanse
- Politisk farge
- Plankultur
- Kultur for samarbeid m/m
- kom og priv, siv

Planinstrumentet (PBL) (feks kommuneplan)

- *Prosessregler*
- *Krav til kunnskapsgrunnlag*
- *Hvor juridisk bindende den er*
- *Intensjon, formål*

Den individuelle planen (feks kommuneplanen for Drammen)

Prosess

- *Hvor mange er med*
- *Eierskap*
- *Forankring adm/pol*

Innhold

- *Substans*
- *Grad av prioritering og målavklaring*
- *Kunnskapsgrunnlag*

Vilje og evne til å ta planinstr/planen i bruk (til å gi retning)

- *Politisk vilje*
- *Adm vilje og evne til å bruke planen*
- *Hvordan private forholder seg til planer*
- *Kobling av plan med andre virkemidler (sektorområder)*
- *Følger andre statlige aktører det opp (FK-planer)?*

Resultat (output=planvedtak, outcome=bygd resultat)

HVA FORKLARER OM EN PLAN FUNGERER?

Kjennetegn v/kommunene:

Strukturelle:

- Kom.størrelse
- Sentralitet
- Press/raflytt
- Utb.mønstre og næring
- Infrastruktur

Organisatoriske: Politikk og kultur:

- Pol org
- Adm org
- Kompetanse
- Politisk farge
- Plankultur
- Kultur for samarbeid m/m
- kom og priv, siv

Betingelser?

Planinstrumentet (PBL) (feks kommuneplan)

- *Prosessregler*
- *Krav til kunnskapsgrunnlag*
- *Hvor juridisk bindende den er*
- *Intensjon, formål*

Den individuelle planen (feks kommuneplanen for Drammen)

Prosess

- *Hvor mange er med*
- *Eierskap*
- *Forankring adm/pol*

Innhold

- *Substans*
- *Grad av prioritering og målavklaring*
- *kunnskapsgrunnlag*

Vilje og evne til å ta planinstr/planen i bruk (til å gi retning)

- *Politisk vilje*
- *Adm vilje og evne til å bruke planen*
- *Hvordan private forholder seg til planer*
- *Kobling av plan med andre virkemidler (sektorområder)*
- *Følger andre statlige aktører det opp (FK-planer)?*

Resultat (output=planvedtak, outcome=bygd resultat)

BETINGELSER SOM MÅ DISKUTERES

- «Spatial fit»
 - Er territoriet man planlegger for er en hensiktsmessig avgrensing?
 - Større kommuner?
 - Større regioner – for å gi regional planlegging større kraft?
- Kompetanse
 - Plankompetanse, juridisk kompetanse, arkitektkompetanse?
 - Geologisk kompetanse (ROS), biologisk kompetanse etc?
 - Større kommuner – større fagmiljøer

BETINGELSER SOM MÅ DISKUTERES

- Harmonisering av lovverk
- Samordning av en sektorisert statsforvaltning
- Avklaring av nasjonale målkonflikter

Er det loven – eller betingelsene – som må endres?

FØLG OSS

<https://evaplan2008.wordpress.com/category/evaplan2008/>

Twitter: [@EvaPlan2008](https://twitter.com/EvaPlan2008)

<http://www.nibr.no/no/prosjektsider/EVAPLAN2008.aspx>